

Psychology
Paper II
मानसशास्त्र
प्रश्नपत्रिका II

Time Allowed : 75 Minutes]

[Maximum Marks : 100

Note : This Question Paper contains **Fifty (50)** multiple choice questions. Each question carries **Two (2)** marks. Attempt *All* questions.

सूचना : या प्रश्नपत्रिकेत एकूण **पन्नास (50)** बहुपर्यायी प्रश्न आहेत. प्रत्येक प्रश्नाला **दोन (2)** गुण आहेत. **सर्व** प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

1. Which one of the following is the most essential characteristic of psychological experiment ?
(A) Active manipulation of an independent variable
(B) Use of complex apparatus and instruments
(C) Random assignment of subjects to experimental and control groups
(D) Statistical control of secondary variance
2. The kind of thinking that Gestaltists emphasize on, is
(A) productive thinking
(B) reproductive thinking
(C) convergent thinking
(D) associative thinking

1. मानसशास्त्रिय प्रयोगाचे खालीलपैकी कोणते सर्वात आवश्यक गुणवैशिष्ट्य आहे ?
(A) स्वतंत्र परिवर्त्याची सक्रीय हाताळणी
(B) संकिर्ण उपकरणांचा व साधनांचा वापर
(C) प्रायोगिक आणि नियंत्रित गटांमध्ये प्रयुक्तांची अनियतिकृत विभागणी
(D) दुय्यम प्रचरणाचे संख्याशास्त्रिय नियंत्रण
2. समष्टिवाद्यांनी कोणत्या प्रकारच्या विचार प्रक्रियेवर भर दिला ?
(A) सर्जक (Productive) विचारप्रक्रिया
(B) पुनर्निवेदन (Reproductive) विचारप्रक्रिया
(C) संलक्षी विचारप्रक्रिया
(D) साहचर्यात्मक विचारप्रक्रिया

3. Which of the following personality measurement do *not* have reasoning items assessing intelligence ?
- (1) NEO-personality inventory-Revised, by Costa and McCrae
- (2) Catell's 16 PF
- (3) Edwards personal preference schedule
- (4) Eysenck personality questionnaire-revised
- (A) (1), (2) and (3)
- (B) (2), (3) and (4)
- (C) (1), (2) and (4)
- (D) (1), (3) and (4)
4. Anterograde amnesia results from
- (A) disorder in the retrieval of information
- (B) disorder in the encoding of information
- (C) disorder in the decoding of information
- (D) disorder in the analysis of information
3. खालीलपैकी कोणत्या व्यक्तिमत्व मापनीमध्ये बुद्धिमत्तेचे मापन करणारे तर्कप्रक्रियेचे चाचणी प्रश्न नाहीत ?
- (1) कोस्टा आणि मक्री यांची सुधारित निओ-व्यक्तिमत्व सूची
- (2) कॅटल यांची व्यक्तिमत्व षोडश घटक प्रश्नावली
- (3) एडवर्ड्स वैयक्तिक पसंती प्रश्नावली
- (4) आयसेंक व्यक्तिमत्व प्रश्नावली सुधारीत
- (A) (1), (2) आणि (3)
- (B) (2), (3) आणि (4)
- (C) (1), (2) आणि (4)
- (D) (1), (3) आणि (4)
4. उत्तरकालिक स्मृतिलोप पुढील कारणामुळे होतो
- (A) माहितीच्या प्रत्यानयनातील विकृती
- (B) माहितीच्या संकेतनातील विकृती
- (C) माहितीच्या विसंकेतनातील विकृती
- (D) माहितीच्या विश्लेषणातील विकृती

5. Osmotic thirst is caused by
- (A) an increase in the concentration of salt in the extracellular fluid
- (B) a decrease in the concentration of salt in the extracellular fluid
- (C) loss of extracellular liquid resulting in decrease of blood pressure
- (D) psychological state of the individual initiated by the sight of water
6. Top down theories of perception stress on :
- (1) construction of reality beyond information received
- (2) past knowledge, expectations and stereotypes
- (3) richness of information received by eyes
- (4) data available through sensation
- (A) (2) and (3) only
- (B) (1) and (2) only
- (C) (3) and (4) only
- (D) (1), (2) and (3) only
7. Which one of the following is an example of artificially discrete variable ?
- (A) Scores on intelligence test
- (B) Sex of the respondent
- (C) Examination results in terms of pass and fail categories
- (D) Nationality of the respondent
5. परासरणीय तहान या कारणामुळे निर्माण होते
- (A) अतिरिक्त पेशीय द्रव्यातील मीठाच्या संपृक्तपणात वृद्धी
- (B) अतिरिक्त पेशीय द्रव्यातील मीठाच्या संपृक्तपणात घट
- (C) अतिरिक्त पेशीय द्रवाच्या कमतरतेमुळे रक्त दाबात घट
- (D) पाण्याच्या दर्शनामुळे आरंभ होणारी व्यक्तीची मानसिक अवस्था
6. संवेदनाचे टॉप डाऊन सिद्धान्त कशावर भर देतात ?
- (1) मिळालेल्या माहितीच्या पलिकडची वास्तवाची निर्मिती
- (2) पूर्वीचे ज्ञान, अपेक्षा व साचेबंद कल्पना
- (3) डोळ्यांकडून मिळणाऱ्या माहितीची समृद्धता
- (4) वेदनाद्वारे मिळणारे प्रदत्त
- (A) फक्त (2) आणि (3)
- (B) फक्त (1) आणि (2)
- (C) फक्त (3) आणि (4)
- (D) फक्त (1), (2) आणि (3)
7. खालीलपैकी कोणते कृत्रिम विलग परिवर्त्याचे उदाहरण आहे ?
- (A) बुद्धिमत्ता चाचणीवरील प्राप्तांक
- (B) उत्तरदात्याचे लिंग
- (C) उत्तीर्ण आणि अनुत्तीर्ण वर्गामध्ये परिक्षेच्या निकालाचे वर्गीकरण
- (D) उत्तरदात्याची राष्ट्रीयता

8. Which of the following motives are *not* largely based on homeostatic controls ?
- (A) Hunger
(B) Thirst
(C) Sex
(D) Sleep
9. Glial cells are
- (A) non-neuronal cells that provide support and nutrition to neurons
(B) some of the large neurons in the human brain
(C) neurons with triangular soma
(D) non-neuron cells that do not provide physical support to the neurons
10. Monocular determinants of perceived distance are
- (1) Accommodation
(2) Linear perspective
(3) Convergence
(4) Texture gradient
- (A) only (1)
(B) only (1) and (3)
(C) only (2) and (4)
(D) only (3) and (4)
8. खालीलपैकी कोणती प्रेरणा प्रामुख्याने समस्थिती नियंत्रणांवर आधारित नाही ?
- (A) भूक
(B) तहान
(C) लैंगिक
(D) निद्रा
9. ग्लायल पेशी ह्या
- (A) चेतापेशी नसलेल्या अशा पेशी आहेत ज्या चेतापेशींना आधार आणि पोषण देतात
(B) मानवी मेंदूतील काही सर्वात मोठ्या चेतापेशी आहेत
(C) त्रिकोणिय काया असलेल्या चेतापेशी आहेत
(D) चेतापेशी नसलेल्या अशा पेशी ज्या चेतापेशींना आधार देत नाहीत
10. संवेदित अंतराचे एकनेत्रीय निर्धारक कोणते ?
- (1) संयोजन
(2) रेखीय दृश्यस्थिती
(3) अंतर्वलन
(4) पोत प्रवणक
- (A) फक्त (1)
(B) फक्त (1) आणि (3)
(C) फक्त (2) आणि (4)
(D) फक्त (3) आणि (4)

11. Match List I with List II and select the correct answer using the codes given below the lists.

List I (Memory Store)	List II (Cause of Retrieval Failure)
(P) Echoic	(1) Inappropriate cues
(Q) Short-term	(2) Masking
(R) Long-term	(3) Inappropriate articulation
(S) Working	(4) Displacement
	(5) Dissociation

Codes :

	(P)	(Q)	(R)	(S)
(A)	(2)	(4)	(1)	(3)
(B)	(5)	(4)	(3)	(1)
(C)	(3)	(2)	(1)	(5)
(D)	(2)	(1)	(5)	(3)

12. The sensory nerve that bypass brain stem and goes directly to the forebrain is

- (A) auditory nerve
- (B) optic nerve
- (C) olfactory nerve
- (D) trigeminal nerve

11. सूची I व सूची II च्या योग्य जोड्या लावा व दिलेल्या संकेतामधून योग्य उत्तर लिहा.

सूची I (स्मृतिसंचय)	सूची II (प्रत्यानयन अपयशाचे कारण)
(P) प्रतिध्वन्यात्मक	(1) विसंगत संकेत
(Q) अल्पकालिक	(2) आच्छादीकरण
(R) दीर्घकालिक	(3) विसंगत स्पष्टोच्चारण
(S) कार्यरत	(4) विस्थापन
	(5) वियोजन

संकेत :

	(P)	(Q)	(R)	(S)
(A)	(2)	(4)	(1)	(3)
(B)	(5)	(4)	(3)	(1)
(C)	(3)	(2)	(1)	(5)
(D)	(2)	(1)	(5)	(3)

12. मेंदूस्कंधाला टाळून थेट अग्रमस्तिष्कामध्ये जाणारी संवेदी चेता कोणती ?

- (A) श्रवण चेता
- (B) नेत्र चेता
- (C) गंधवेदनिय चेता
- (D) ट्रायजेमिनल चेता

13. Match List I with List II and select the *correct* answer from the codes given below.

List I (Measure)	List II (Subscale)
(P) EPQ-R	(1) Affiliation
(Q) NEO-PI-R	(2) Lie Scale
(R) Edwards Personal Preference Schedule	(3) High Ergic Tension
(S) 16PF	(4) Conscientiousness

Codes :

	(P)	(Q)	(R)	(S)
(A)	(2)	(1)	(4)	(3)
(B)	(3)	(1)	(4)	(2)
(C)	(4)	(3)	(1)	(2)
(D)	(2)	(4)	(1)	(3)

14. Reaction formation refers to

- (A) the unconscious reproduction of one's self upon other person's self to avoid difficult impulses
- (B) converting dangerous, painful unconscious impulses into their opposite impulses
- (C) transformation of negative emotions or instincts into socially acceptable actions behaviour or emotions
- (D) changing the target of once own unconscious impulses

13. सूची I आणि सूची II यांच्या जोड्या लावा आणि योग्य उत्तर खालील संकेतानुसार निवडा.

सूची I (मापने)	सूची II (उपमापनी)
(P) EPQ-R	(1) संलग्नन
(Q) NEO-PI-R	(2) अनृत मापनी
(R) एडवर्ड वैयक्तिक पसंती प्रश्नावली	(3) उच्च प्रेरक तणाव
(S) 16PF	(4) कॉन्सेंशिसनेस

संकेत :

	(P)	(Q)	(R)	(S)
(A)	(2)	(1)	(4)	(3)
(B)	(3)	(1)	(4)	(2)
(C)	(4)	(3)	(1)	(2)
(D)	(2)	(4)	(1)	(3)

14. प्रतिक्रिया घडण म्हणजे

- (A) अवघड आवेग टाळण्यासाठी अबोधरीत्या स्वतःचा स्वः इतर व्यक्त्याच्या स्वः प्रमाणे वागवणे
- (B) वेदनादायक व धोकादायक अबोध आवेगांचे त्यांच्या पूर्ण विरोधी रूपात रूपांतर करणे
- (C) ऋणात्मक भावना व सहजप्रवृत्ती यांना सामाजिक स्वीकृती असलेल्या भावना, वर्तन व कृती मध्ये परावर्तित करणे
- (D) स्वतःच्या अबोध आवेगांचे लक्ष बदलणे

15. According to Gardner's theory of multiple intelligences, which of the following are distinct types of intelligence ?

- (1) Linguistic intelligence
  - (2) Musical intelligence
  - (3) Kinesthetic intelligence
  - (4) Creative intelligence
- (A) (1), (2) and (4)
 (B) (2), (3) and (4)
 (C) (1), (3) and (4)
 (D) (1), (2) and (3)

16. Match List I with List II and select the *correct* answer using the codes given below the lists.

List I (Theoretical Views)	List II (Explanation)
(P) Empiricism	(1) Mind has innate ideas
(Q) PDP model	(2) Perception is computed by brains perceptual system
(R) Nativism	(3) Recognition occurs as a result of the simultaneous operation of connected units
(S) Constructivist	(4) Mind is a blank state on which experiences with the world leave its markings

Codes :

	(P)	(Q)	(R)	(S)
(A)	(4)	(3)	(1)	(2)
(B)	(4)	(2)	(1)	(3)
(C)	(3)	(1)	(4)	(2)
(D)	(1)	(2)	(3)	(4)

15. गार्डनरच्या 'बहु-बुद्धिमत्ता' सिद्धांता प्रमाणे खालीलपैकी कोणत्या बुद्धिमत्ता स्वतंत्र प्रकारच्या आहेत ?

- (1) 'लिंगुइस्टिक' बुद्धिमत्ता
  - (2) संगीत विषयक बुद्धिमत्ता
  - (3) गतिवेदन बुद्धिमत्ता
  - (4) सर्जक बुद्धिमत्ता
- (A) (1), (2) आणि (4)
 (B) (2), (3) आणि (4)
 (C) (1), (3) आणि (4)
 (D) (1), (2) आणि (3)

16. सूची I व सूची II मधील जोड्या लावा व खालील संकेत वापरून योग्य उत्तर निवडा.

सूची I (सैद्धांतिक दृष्टिकोन)	सूची II (स्पष्टीकरण)
(P) अनुभववाद	(1) मनातील कल्पना उपजत असतात
(Q) पीडीपी प्रारूप	(2) मेंदूच्या संवेदन प्रणाली द्वारे संवेदनाचे संगणन होते
(R) उपजतवाद	(3) संबंधित घटकांवर एकाच वेळी प्रक्रिया होऊन संवेदन होते
(S) संरचनात्मक	(4) मन एका कोऱ्या पाटीसारखे असून जगाचे अनुभव त्यावर ठसे उमटवतात

संकेत :

	(P)	(Q)	(R)	(S)
(A)	(4)	(3)	(1)	(2)
(B)	(4)	(2)	(1)	(3)
(C)	(3)	(1)	(4)	(2)
(D)	(1)	(2)	(3)	(4)

17. Match List I with List II and select the *right* answer from codes given below.

List I (Theory)	List II (Statements)
(P) James Lange	(1) The autonomic raw materials may not allow themselves to be shaped into virtually any emotional experience
(Q) Cannon & Bard	(2) The visceral experiences are not sufficient condition for emotional experiences
(R) Schacter & Singer	(3) Autonomic arousal will provide only the raw material for emotional experience
(S) Ekman	(4) The subjective experience of emotion is Sin-qua-non of the awareness of our own bodily changes

Codes :

- (A) (P)-(4) (Q)-(2) (R)-(3) (S)-(1)
 (B) (P)-(1) (Q)-(2) (R)-(3) (S)-(4)
 (C) (P)-(3) (Q)-(4) (R)-(1) (S)-(2)
 (D) (P)-(2) (Q)-(1) (R)-(4) (S)-(3)

17. सूची I आणि सूची II यांच्या जोड्या लावा खालील संकेत वापरून योग्य उत्तर निवडा.

सूची I (सिद्धांत)	सूची II (विधाने)
(P) जेम्स-लँग	(1) स्वायत्त संस्थेची प्राथमिक क्रिया स्वतः वास्तविकपणे कोणत्याही भावनिक अनुभवाला उत्पन्न करू शकत नाही
(Q) कॅनन-बार्ड	(2) भावनेच्या अनुभवांसाठी आंतरांगी अनुभव पुरेशी स्थिति नाही
(R) शॅक्टर-सिंगर	(3) भावनेच्या अनुभवांसाठी स्वायत्त संस्थेचे उद्दीपन फक्त प्राथमिक क्रिया (तयारी) उत्पन्न करते
(S) एक्मन	(4) भावनेचा व्यक्तिगत अनुभव आपल्या शारीरिक परिवर्तनांच्या जाणिवे सोबतच असतो

संकेत :

- (A) (P)-(4) (Q)-(2) (R)-(3) (S)-(1)
 (B) (P)-(1) (Q)-(2) (R)-(3) (S)-(4)
 (C) (P)-(3) (Q)-(4) (R)-(1) (S)-(2)
 (D) (P)-(2) (Q)-(1) (R)-(4) (S)-(3)

18. The reciprocal determinism of social-cognitive personality theory of Bandura asserts that
- (A) environment causes behaviour and personality
- (B) environment causes behaviour and behaviour shapes personality
- (C) personality develops as a function of splitting of self from environment
- (D) internal personal factors, environment and behaviour cause each other
19. Mohan's heart is racing because he just ran 5 kms. According to the cognitive labelling theory which of the following reasons can be assigned if Mohan does not feel any emotion ?
- (1) He knows that arousal stems from the exercise.
- (2) He does not have satisfactory explanation for why his heart is racing.
- (3) He knows that his heart will rapidly return to its normal state as he stops running.
- (4) He is too tired to think about anything.
- (A) (2) and (4)
- (B) (1) and (3)
- (C) (1), (2) and (4)
- (D) (1), (2) and (3)
18. बांदूराच्या सामाजिक-बोधनिक सिद्धांतानुसार अन्योन्य नियततावाद म्हणजे
- (A) वर्तन आणि व्यक्तिमत्त्वाचे परिवेश हे कारण आहे
- (B) परिवेश वर्तनाचे कारण आहे आणि वर्तन व्यक्तिमत्त्वाला घडविते
- (C) स्वःचे परिवेशापासून विभाजन होण्याने व्यक्तिमत्त्वाचा विकास होतो
- (D) अंतर्गत व्यक्तिगत घटक, परिवेश आणि वर्तन एकमेकांवर परिणाम करतात
19. मोहनचे हृदय जलदगतीने धडधडत आहे कारण तो नुकताच 5 किमी. धावून आलेला आहे. जर मोहनला कोणतीही भावना अनुभवास येत नसेल तर बोधनात्मक लेबलिंग सिद्धांताप्रमाणे खालीलपैकी कोणती कारणे देता येतील ?
- (1) त्याला माहित आहे की उत्तेजना व्यायामानून उद्भवते.
- (2) त्याचे हृदय कां धावत आहे याचे त्याच्याकडे कोणतेही समाधानकारक स्पष्टीकरण नाही.
- (3) त्याला माहित आहे की जसे तो धावणे थांबवेल तसे त्याचे हृदय जलदगतीने सामान्य अवस्थेला परत येईल.
- (4) कोणत्याही गोष्टीबाबत विचार करण्यास तो खूप थकलेला आहे.
- (A) (2) आणि (4)
- (B) (1) आणि (3)
- (C) (1), (2) आणि (4)
- (D) (1), (2) आणि (3)

20. Retina registers dimensions of
 (A) depth and width
 (B) length and width
 (C) length and depth
 (D) length, depth and width
21. Which one of the following attitude scaling methods was *not* proposed by L.L. Thurstone ?
 (A) Paired comparison
 (B) Scalogram
 (C) Equal appearing intervals
 (D) Successive intervals
22. 'Location', in relation to Rorschach test, is concerned with
 (A) Colour/Movement
 (B) Whole/Part
 (C) Figure/Space
 (D) Fantasy/Emotion
23. Match List I with List II and select the *correct* answer from codes given below.

List I (Terms)	List II (Explanation)
(P) Concepts	(1) Mental representations that express relationship between concepts, can be true or false
(Q) Images	(2) Categories of objects, events or ideas with common properties
(R) Proposition	(3) Mental representation of visual information
(S) Schemas	(4) Set of proposition that create generalization and expectations about categories of objects, places, events and people

Codes :

	(P)	(Q)	(R)	(S)
(A)	(2)	(3)	(1)	(4)
(B)	(2)	(1)	(3)	(4)
(C)	(3)	(2)	(4)	(1)
(D)	(1)	(4)	(2)	(3)

20. दृक्पटलावर कोणत्या मितीची नोंद होते ?
 (A) घनता आणि रुंदी
 (B) लांबी आणि रुंदी
 (C) लांबी आणि घनता
 (D) लांबी, घनता आणि रुंदी
21. खालील अभिवृत्ती मापन करण्याच्या पद्धतींपैकी कोणती पद्धती एल.एल. थर्स्टनने प्रतिपादीत केली नाही ?
 (A) युग्म तुलना
 (B) संचयी मापनी
 (C) समदर्शी अंतराल
 (D) अनुवर्ती कालांतरे
22. रोशा चाचणीच्या संदर्भात 'लोकेशन' कशाशी संबंधीत आहे ?
 (A) रंग/हलचाल
 (B) पूर्ण/अंश
 (C) आकृती/अवकाश
 (D) कल्पनारती/भावना
23. सूची I व सूची II यामधील जोड्या लावा व खालील संकेत वापरून योग्य उत्तर निवडा.

सूची I
(संज्ञा)

- (P) संकल्पना
 (Q) प्रतिमा
 (R) विधान
 (S) आकृतीबंध

सूची II
(स्पष्टीकरण)

- (1) मानसिक प्रातिनिधिक प्रतिमा जी विविध संकल्पनांच्या संबंधांविषयी स्पष्टीकरण करते ती खरी वा खोटी असेल
 (2) वस्तूंचे, घटनांचे व कल्पनांचे सामान्य गुणांवर आधारलेले गट
 (3) दृक् माहितीच्या मानसिक प्रतिमा
 (4) विधानांचा संच जो सामान्यीकरण व विविध गटातील वस्तू, जागा, घटना व लोक यांच्या विषयी अपेक्षा निर्माण करतो

संकेत :

	(P)	(Q)	(R)	(S)
(A)	(2)	(3)	(1)	(4)
(B)	(2)	(1)	(3)	(4)
(C)	(3)	(2)	(4)	(1)
(D)	(1)	(4)	(2)	(3)

24. Which of the following non-parametric test has nearest equivalent power efficiency with that of parametric *t*-test ?
- (A) Mann-Whitney U-test
(B) Median test
(C) Kruskal Wallis test
(D) Sign test
25. The children who exhibit overall retarded intellectual functioning but demonstrate prodigious rote memories and/or calculating abilities are referred to as
- (A) 'Gifted' children
(B) 'Idiot Savant'
(C) 'Delinquent' children
(D) 'Superior' children
26. Application of a principle learned in one problem solving situation to the solution of another problem is called.
- (A) transfer of training
(B) transposition
(C) insight learning
(D) cognitive restructuring
24. खालीलपैकी कोणत्या अप्राचलीय चाचणीची सामर्थ्य कार्यक्षमता प्राचलीय टी-चाचणीला सर्वात जवळ समतुल्य आहे ?
- (A) मॅन-व्हीटनि यु-टेस्ट
(B) मध्यांक चाचणी
(C) क्रुस्कल-वॉलीस चाचणी
(D) साइन चाचणी
25. अशी मुले ज्यांच्यामध्ये बुद्धि संबंधी कार्यात सर्वसाधारण मंदत्व दिसते परंतु जी पठिक स्मृति आणि/किंवा गणन क्षमतांबाबत अलौकिक प्रतिभा प्रदर्शित करतात त्यांना म्हणतात
- (A) 'देणगीदत्त' (गिफ्टेड) मुले
(B) 'मूर्ख-विदुषि' (इडियट सॅव्हण्ट)
(C) 'अपचारी' मुले
(D) 'श्रेष्ठ' (सुपिरियर) मुले
26. एका समस्येची उकल करतांना वापरलेले तत्व दुसऱ्या समस्येची उकल करतांना जेव्हा वापरले जाते तेव्हा त्याला
- (A) प्रशिक्षण-संक्रमण म्हणतात
(B) स्थानान्तरण म्हणतात
(C) मर्मदृष्टि-अध्ययन म्हणतात
(D) बोधनिक पुनर्रचन म्हणतात

27. The theory of emotion that states that the cognitive appraisal mediates between the stimulus and the emotional response to that stimulus is proposed by
- (A) Darwin
(B) Cannon
(C) Lazarus
(D) James Lange
28. Retroactive interference is a special kind of
- (A) positive transfer
(B) negative transfer
(C) zero transfer
(D) transposition phenomenon
29. What is the *correct* sequence of thought, after sensory system takes in information from the world ?
- (1) Act
(2) Decide
(3) Elaborate
(4) Plan
(5) Describe
- (A) (5), (3), (2), (1), (4)
(B) (5), (2), (1), (3), (4)
(C) (5), (3), (2), (4), (1)
(D) (4), (2), (5), (3), (1)
27. भावनेचा जो सिद्धांत हे सांगतो की बोधनात्मक मूल्यांकन उद्दीपक व त्या उद्दीपकास दिली जाणारी प्रतिक्रिया यामध्ये मध्यस्थी करते तो (सिद्धांत) कोणी प्रतिपादित केला आहे ?
- (A) डार्विन
(B) कॅनन
(C) लॅझरस
(D) जेम्स-लॅंग
28. भूतलक्षी निरोधन हे विशिष्ट प्रकारचे (ची)
- (A) धन संक्रमण आहे
(B) ऋण संक्रमण आहे
(C) शून्य संक्रमण आहे
(D) स्थानान्तरण घटना आहे
29. वेदनिक प्रक्रियेने जगाची माहिती जमवल्यानंतरचा विचार प्रक्रियेचा योग्य क्रम कोणता ?
- (1) क्रिया करणे
(2) निर्णय घेणे
(3) स्पष्टीकरण करणे
(4) योजना करणे
(5) वर्णन करणे
- (A) (5), (3), (2), (1), (4)
(B) (5), (2), (1), (3), (4)
(C) (5), (3), (2), (4), (1)
(D) (4), (2), (5), (3), (1)

30. Gestalt principles are applicable to
- two-dimensional drawings more than three-dimensional objects
  - two-dimensional drawings and equally to three-dimensional objects
  - three-dimensional objects more than to two-dimensional drawings
  - two-dimensional and three-dimensional drawings

Passage for linked items (Q. Nos. 31 to 33) :

Read the following paragraph and answer the three questions given below.

While playing in the garden a child saw a football. She kicked the ball. After hitting the ball, she noticed some unusual movement in nearby bushes. Suspecting a danger, she got anxious and scared. Her palpitations and sweating increased. Suddenly, her pet puppy came out of the bushes and she immediately felt extremely relieved.

31. Which one of the following systems was carrying the sensory signal of spotting a football to the CNS ?
- Afferent nerves of somatic nervous system
  - Efferent nerves of somatic nervous system
  - Afferent nerves of autonomic nervous system
  - Efferent nerves of autonomic nervous system

30. समाकृती तत्वे खालीलपैकी कशाला लागू होतात ?

- त्रिमितीय वस्तूपेक्षा द्विमितीय आकृत्यांना
- द्विमितीय आकृत्या व त्रिमितीय वस्तू दोन्हींना सारख्याच प्रमाणात
- द्विमितीय आकृत्यांपेक्षा त्रिमितीय वस्तूंना
- द्विमितीय व त्रिमितीय आकृत्यांना

प्रश्न क्र. 31 ते 33 : खालील परिच्छेद वाचून त्याबद्दलच्या तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या.

बागमेध्ये खेळत असताना मुलीला एक फुटबॉल दिसला. तीने बॉलला लाथ मारली. बॉल मारल्यानंतर तिला शेजारील झुडपात काही वेगळी हलचाल जाणवली. धोक्यामुळे तिला चिंता व भिती वाटली. तिची धडधड व घाम वाढला. अचानक, तिचे पाळीव कुत्र्याचे पील्लू झुडपातून बाहेर आले व तिला लगेचच खूप बरे वाटले.

31. फुटबॉल पाहिल्याचा वेदनिक संकेत खालीलपैकी कोणत्या संस्थेने केंद्रीय मज्जासंस्थेकडे नेला ?
- कायिक चेतासंस्थेची अभिवाही चेता
  - कायिक चेतासंस्थेची अपवाही चेता
  - स्वायत्त चेतासंस्थेची अभिवाही चेता
  - स्वायत्त मज्जासंस्थेची अपवाही चेता

32. Which of the following systems got activated when the girl was anxious and scared ?
- (A) parasympathetic nervous system
 (B) sympathetic nervous system
 (C) afferent nerves of autonomic nervous system
 (D) somatic nervous system
33. Which of the following system got activated when the girl felt relieved ?
- (A) Parasympathetic nervous system
 (B) Sympathetic nervous system
 (C) Afferent nerves of autonomic nervous system
 (D) Somatic nervous system

Question Nos. 34 to 37 : In the following questions, each question has two statements—Assertion (A) and Reason (R). Read each question carefully and decide whether Assertion and Reason are individually correct or not, and if they are correct, whether the Reason is a valid explanation of the Assertion. For each question, before the corresponding question number, indicate your answer using the following codes :

- (A) Both A and R are true and R is the correct explanation of A
 (B) Both A and R are true but R is not the correct explanation
 (C) A is true but R is false
 (D) A is false but R is true

32. मुलीला चिंता व भिती वाटल्यावर कोणती संस्था कार्यान्वीत होती ?
- (A) परानुकंपी चैतासंस्था
 (B) अनुकंपी चैतासंस्था
 (C) स्वायत्त मज्जासंस्थेची अभिवाही चैता
 (D) कायिक चैता संस्था
33. मुलीला बरे वाटले तेव्हा कोणती संस्था कार्यान्वीत होती ?
- (A) परानुकंपी चैतासंस्था
 (B) अनुकंपी चैतासंस्था
 (C) स्वायत्त मज्जासंस्थेची अभिवाही चैता
 (D) कायिक चैतासंस्था

प्रश्न क्र. 34 ते 37 : खालील प्रश्नांमध्ये प्रत्येक प्रश्नात दोन वाक्ये आहेत—एक विधान (Assertion or A) व कारण (Reason or R). प्रत्येक प्रश्न काळजीपूर्वक वाचा. विधान आणि कारण स्वतंत्रपणे बरोबर आहेत की नाही ते ठरवा, आणि ती बरोबर असतील तर कारण हे विधानाचे यथार्थ स्पष्टीकरण आहे का ते ठरवा. प्रत्येक प्रश्नासाठी त्याच्या योग्य प्रश्नक्रमांकासमोर खालील संकेतन वापरून आपले उत्तर दर्शावा.

- (A) विधान (A) व कारण (R) दोन्ही सत्य आहेत व कारण (R) हे विधानाचे योग्य स्पष्टीकरण आहे
 (B) विधान (A) व कारण (R) दोन्ही सत्य आहेत पण कारण (R) हे बरोबर स्पष्टीकरण नाही
 (C) विधान (A) सत्य आहे पण कारण (R) चूक आहे
 (D) विधान (A) चूक आहे पण कारण (R) सत्य आहे

34. Assertion (A) : Collection of data and information from natural environment is a component of field study.

Reason (R) : Secondary variance can usually be very efficiently controlled in field studies.

35. Assertion (A) : The correlation between intelligence and creativity is very high.

Reason (R) : Intelligence and creativity involve cognitive abilities

36. Assertion (A) : The time taken to retrieve an item from STM is linearly related to the number of items available in the STM.

Reason (R) : Retrieval of information from the STM involves a random parallel search.

34. विधान (A) : प्रदत्त संकलन आणि नैसर्गिक परिवेशातील माहिती हे क्षेत्रीय अभ्यासाचे भाग आहेत.

कारण (R) : क्षेत्रीय अभ्यासांमध्ये दुय्यम प्रचरणाचे सक्षमरीत्या नियंत्रण करता येते.

35. विधान (A) : बुद्धिमत्ता आणि सृजनशीलता यामध्ये खूप जास्त सहसंबंध आहे.

विधान (R) : बुद्धिमत्ता आणि सृजनशीलतेत बोधनात्मक योग्यतांचा समावेश आहे.

36. विधान (A) : अल्पकालिक स्मृतीतून एखाद्या घटकाचे प्रत्यानयन करताना लागणाऱ्या वेळेचा अल्पकालिक स्मृतीत उपलब्ध असणाऱ्या घटकांच्या संख्येशी रेखीय संबंध असतो.

कारण (R) : अल्पकालिक स्मृतीतील माहितीच्या प्रत्यानयनात अनियत समांतर शोधाचा समावेश असतो.